

Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman toteutus sekä vaikutusten seuranta ja arviointi –mitä tietoa tarvitsemme

Sirkka Rousu, HTT, projektipäällikkö
22.9. ja 24.9.2009 ARVO-hankkeen
seututyökokoukset

www.kunnat.net/lapset

- lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma: sivuilta löytyy suunnitelman laadinnan, seurannan ja arvioinnin oppaat ja mittaristot
- LapsiARVI -lapsipolitiikan arviointihanke
- lastensuojelu

Rousu 2009

Päivän kulku

- 10-11.30 Avaus: ARVO-hanke
 - Esittäytyminen
 - Johdantoluento (noin 45 min): Sirkka Rousu
- 11.30-12.30 Lounastauko
- 12.30-14 Ohjattu avoin dialogi
 - Kolme keskustelutuokiota (30 min) lapsen eri ikävaiheiden mukaisesti: Miten suunnitelma on toteutunut valtuustokauden lopussa – mikä on muuttunut ja miksi?
- 14.00-14.30 Tauko
- 14.30-15.30 Ohjattu ryhmätyöskentely
 - Kunta/seutukunnittain: Suunnitelman seuranta ja arviointi - Näin me sen teemme?
- 15.30 Päivän koonti ja lopetus: ARVO-hanke

Suunnitelmaprosessin kriittiset menestystekijät

- Valmisteluprosessi on (Plan)
 - aidosti yhteinen ja
 - perustuu relevanttiin toimintaympäristöanalyysiin ja tulevan ennakointiin sekä
 - kokonaisvaltaiseen lasten ja nuorten hyvinvoinnin ja palvelujärjestelmän tarkasteluun
- Suunnitelma on laadittu toteutettavaksi (Do)
 - ja se kytetään osaksi talousarvioita ja kuntastrategiaa
 - ja sen toteutumiseen osallistuvat eri toimialat ja toimijatahot.
- Seuranta ja arviointi perustuu (Check)
 - sellaiseen tietopohjaan, jonka avulla voidaan tehdä johtopäätöksiä myös toiminnan vaikutuksista, ja että
 - johtopäätöksistä käydään yhteisiä keskusteluja poliittisen toiminnan, palvelujärjestelmän ja asukas- ja asiakastoiminnan tasoilla.
- Kehittämistoimiin ryhdytään lasten ja nuorten tarpeiden vaatimalla tavalla (Act)
 - kumppanuudessa

Lastensuojelu on jokaisen lapsen ja nuoren hyvinvointia ja suojelua

1. Suunnitelma ohjaa konkreettisesti kunnan toimintaa
2. Kaikkien lasten ja nuorten turvalliset kasvun edellytykset varmistetaan
3. Voimavaroja ja kehittämisen suuntaa yhteistyöstä, kumppanuudesta ja osallistumisesta
4. Lapsi- ja perhekohtainen lastensuojelu on riittävää ja oikea-aikaista
5. Suunnitelmaan kirjattuja aikaansaannoksia ja vaikutuksia arvioidaan säännöllisesti
6. Toiminta kehittyy lasten, nuorten ja perheiden muuttuvien tarpeiden mukaisesti

Lastensuojelupalvelujen laatu on kaikkien toimijoiden yhteinen asia

7. Laatu on sisäänrakennettu kaikkeen toimintaan
8. Yhteinen näkemys hyvästä laadusta on lapsen etu
9. Hyvä laatu vaatii voimavaroja
10. Läpinäkyvyys ja avoimuus luovat perustan luottamukselle
11. Lapsi, nuori ja perhe ovat avainasemassa vaikutuksia arvioitaessa
12. Laatulupaus konkretisoi laadun tahtotilan

Lasten ja nuorten hyvinvoinnin perusta: näistä elementeistä muodostuu hyvinvointi –lapsen ja nuoren **perustarpeet**

Turvallisuus
 Jokaisella lapsella ja nuorella tulee olla ympärillään välittäviä aikuisia. Lapsilla ja nuorilla on mahdollisuus turvalliseen kasvuympäristöön sekä fyysiseen ja henkiseen koskemattomuuteen.

Osallisuus
 Lapsella ja nuorella on mahdollisuus osallistua ja tulla kuulluksi hänelle merkityksellisellä tavalla sekä yksilönä että ryhmänä.

Luovuus
 Lapsilla ja nuorilla on mahdollisuus saada onnistumisen kokemuksia ja toteuttaa itseään leikin, oppimisen ja harrastusten kautta.

Arvostus
 Jokainen lapsi ja nuori on arvokas omana itsenään.

Hyvinvointipoliittisten ohjelmien toteuttaminen & hyvinvointityö käytännössä

<p>Hyvinvointi syntyy</p> <p>Lapsi & vanhemmat perhe, koti, toverisuhteet lähiyhteisöt</p> <p>Lapsi & palvelut pv.hoito, koulu, neuvola yms. erityinen tuki</p> <p>Lapsi & yhteiskunta-kasvuolot media, rakennettu yhdyskunta, kauppapalvelut, liikenne</p>	<p>Mitä tekemällä vaikutetaan lasten ja nuorten hyvinvointiin?</p> <p>Hyvinvointityön ja ohjelman keskeiset painopisteet ja tavoitteet ja keinot</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ edistää ➤ tukea ➤ korjata 	<p>Arviointi: Miten hyvin on onnistuttu vanhemmuuden tukemisessa ja lasten ja nuorten hyvinvointityössä ja ohjelman tavoitteiden toteuttamisessa?</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ edistää ➤ tukea ➤ korjata ➤ voimavarat ➤ prosessit ➤ aikaansaannokset
--	---	---

Hyvinvoiva lapsi ja nuori sekä perhe.

Hyvinvointivajeiden ja terveyserojen kaventuminen.

Tavoitteiden mukaisesti toimiva hyvinvointipolitiikka ja palvelujärjestelmä.

Jokainen organisaatio sovittaa omaan toimintaympäristöönsä ja lasten ja nuorten paikallisiin tarpeisiin.

... kasvuolot: kasvuyhteisöjen turvallisuus, virikkeisyys ja riskiolosuhteita vähentävä ja ehkäisevä toiminta

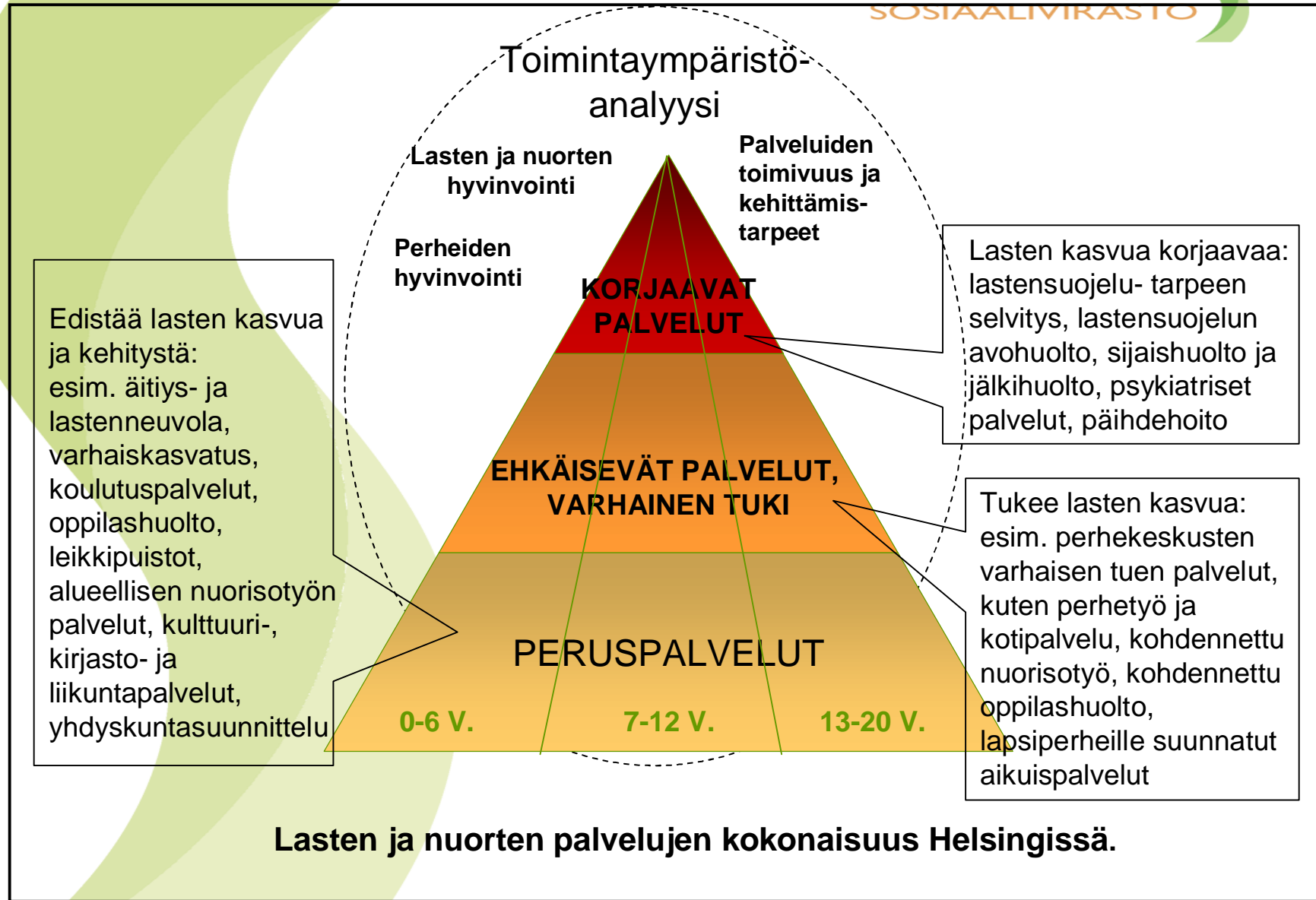
... kasvua ja kehitystä edistävät

Suunnitelmassa otetaan kantaa näihin

Kunnalla yksi koko kohdeväestön kattava suunnitelma

Lasten ja nuorten hyvinvointi rakentuu aikuisten kautta - lapsen auttamiseksi aikuisten tulee muuttua.
Yhteisösuuntautuminen versus häiriösuuntautuminen (Rimpelä).

Esimerkki Helsingin kaupungin suunnitelmakehikosta (Hussi 24.2.2009)

Ehkäisevä lastensuojelu ja lapsi- ja perhekohtainen lastensuojelu 3 §

Lastensuojelua on lapsi- ja perhekohtainen lastensuojelu.

Lapsi- ja perhekohtaista lastensuojelua ovat

- lastensuojelutarpeen selvitys; **tavoite!**
- avohuollon tukitoimet,
- lapsen kiireellinen sijoitus,
- huostaanotto sekä niihin liittyvä sijaishuolto
- jälkihuolto.

Sen lisäksi kunta järjestää lasten ja nuorten hyvinvoinnin edistämiseksi 2 luvussa tarkoitettua ehkäisevää lastensuojelua.

Ehkäisevällä lastensuojelulla edistetään ja turvataan lasten kasvua, kehitystä ja hyvinvointia sekä tuetaan vanhemmuutta.

Ehkäisevää lastensuojelua on myös kunnan muiden palvelujen piirissä, kuten äitiys- ja lastenneuvolassa sekä muussa terveydenhuollossa, päivähoidossa, opetuksessa ja nuorisotyössä annettava erityinen tuki silloin, kun lapsi tai perhe ei ole lastensuojelun asiakkaana.

Ehkäisevällä työllä vähennetään lapsi- ja perhekohtaisen lastensuojelun tarvetta!

Haasteet yhteistyölle !

Arjen yhteisöt ja lapsen palveluprosessi palvelemaan lasta, nuorta ja perhettä.

Ehkäisevä työ on kaikkia toimialoja läpäisevä lähestymistapa, mutta se on myös käytännön työtä, joka on organisoitava, sille osoitettava voimavaroja, ja jota on johdettava sekä myös seurattava ehkäisevässä työssä onnistumista (opas 2.)

Turvalliset kasvuolot ovat osa ehkäisevää toimintaa.

Kasvuoloilla tarkoitetaan lapsen fyysistä, sosiaalista ja psyykkistä kasvuympäristöä.

- Miten lasten ja nuorten kasvuolojen riskejä on kunnassa tunnistettu? Miten tämä on vastuutettu?
- Millaisia toimintatapoja näiden asioiden huomioon ottamiseksi käytetään kaavoituksessa, liikenteen ja asumisen suunnittelussa sekä palveluverkon suunnittelussa?
- Minkälaisia toimintatapoja toteutetaan lapsen ja nuoren kasvuyhteisöjen turvallisuuden edistämiseksi esimerkiksi asuinalueilla, päivähoidossa, koulussa?
- Mikä toimii hyvin? Mitä pitää kehittää?

Ehkäisevän lastensuojelun jäsenitys eri ikävaiheiden mukaan:

- Miten lasta odottavan perheen hyvinvoinnista nyt huolehditaan ja miten tämä on vastuutettu? Näin voidaan turvata syntyvän vauvan terveys ja kehitys ja hyvän vanhemmuuden perusta.
- Miten on tunnistettu erilaiset riskiryhmät, kuten äidit/perheet, joissa on runsaasti päihteiden käyttöä tai muita vaikeuksia, jotka edellyttävät erityistä tukea vanhemmuudelle?
- Millaisin toimintamuodoin lasta odottavan perheen tarvitsema erityinen tuki on järjestetty?
- Mikä toimii hyvin? Mitä pitää kehittää?

Ehkäisevän lastensuojelun jäsenitys eri ikävaiheiden mukaan ... jatkoa

- Miten vauvaikäisen lapsen ja perheen hyvinvoinnista huolehditaan?
Miten tämä on vastuutettu?
- Miten on tunnistettu riskiryhmät?
- Millaisin toimintamuodoin vauvaikäisen ja hänen perheensä tarvitsema erityinen tuki on järjestetty?
- Mikä toimii hyvin? Mitä pitää kehittää?

- Miten leikki-ikäisen vastaavat kysymykset
- Miten alakouluikäisen vastaavat kysymykset
- Miten yläkouluikäisen vastaavat kysymykset
- Miten aikuistuvan nuoren (alle 18 v.) vastaavat kysymykset
- Miten varhaisaikuisen (yli 18- alle 25/29 v.)..... vastaavat kysymykset

- ”Euro on kova konsultti”, ja siksi eurot kannattaa laittaa ongelmien ehkäisyyn, jotta kallista korjaamista tulisi vähemmän. Elämänkaaren alussa tarvitaan turvalliset kasvuedellytykset. Tästä on pidettävä huolta. Tähän investoiminen koituu säästöksi.

Tämä johtopäätös tehtiin puheenvuoroista:

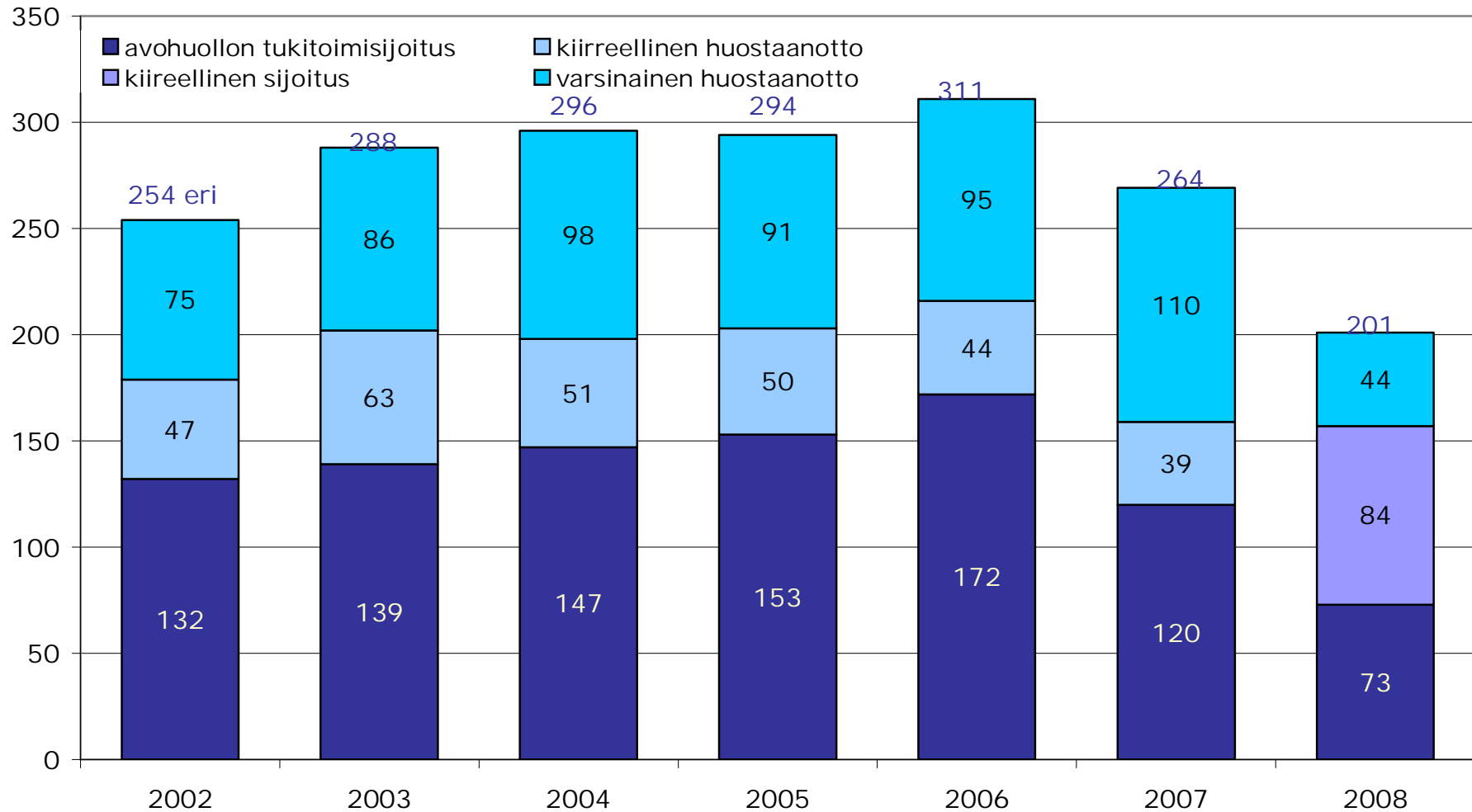
Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen pakot ja keinot kunnissa – seminaarissa Kuntamarkkinoilla

10.9.2008 www.kunnat.net/hyvinvointikunta

Ennako-tilastotieto: Vilpas 24.2.2009 Lastensuojelun laatupäivien Helsingin tilaisuudessa

UUDET AVOHUOLLON TUKITOIMINA JA HUOSTAANOTETTUIINA
SIJOITETUT LAPSET VUOSINA 1999 - 2008

Esimerkki käännteestä lasten sijaishuollossa kun on satsattu mm.perheiden kuntoutukseen

Suunnitelman tehtävät

- Perusoikeustehtävä:
 - Suunnitelma edistää käytännössä lapsen perusoikeuksia ja lapsen oikeuksien sopimuksen tavoitteita ja niiden toteuttamista (**myös tarvittaessa positiivisen erityiskohtelun** –politiikkaa, Lapsen oikeuksien sopimuksen 20v.juhlavuosi 2009)
- Strateginen tehtävä:
 - varmistaa lasten ja nuorten hyvinvointityön **tavoitteellisuuden ja suunnitelmallisuuden** kunnan eri toimialojen ja mukana olevien muiden toimijoiden työssä
 - ovat poliittisen ohjauksen ja päätöksenteon välineitä mm. resurssien varaamisessa ja kehittämistoimista päätettäessä: **asetettava myös vaikutustavoitteet**
 - eri toimialojen lautakunnat, kunnanhallitus, kunnanvaltuusto
- **Konkreettinen tehtävä:**
 - on **käytännön työkalu** kehitettäessä yhteistyötä ja palveluja

Lasten ja nuorten hyvinvointi on kunnassa yhteinen asia
Lapsi ja nuori voi hyvin !

Rousu 2009

Suunnitelmalla toimintaa ohjataan ja se on tarkoitettu toteutettavaksi kaikilla tasoilla

Lapsi- ja perhepolitiikkaa, mukaan lukien lastensuojelupolitiikkaa: toimintalinjaukset ja tavoitteet - Pitkäjänteinen, tavoitteellinen ja ohjattu lapsi-, nuoriso- ja perhepolitiikka

- lasten ja nuorten tasavertaisuus palvelujen ja tuen saamisessa.
- hyvinvoivat lapset ja nuoret – tulevat hyvinvoivat aikuiset ja vanhemmat.
 - kunnan/ kuntien yhteistoiminta-elin *päätöksentekijöiden tehtävä*

Palvelujärjestelmää: lasten ja perheiden tarpeiden mukainen palveluvalikko ja voimavarat - Suunnitelmallinen ja johdettu lasten, nuorten ja perheiden palvelujärjestelmä

- kunnan ja kuntien yhteistyöhön ja kumppanuuksiin perustuva toimiva ja kustannusvaikuttava palvelukokonaisuus; oma tuotanto ja hankinta.
 - lasten, nuorten ja perheiden palveluista *vastaavien johtajien tehtävä*

Asukkaiden ja asiakkaiden kanssa tehtävää työtä : toimivat palvelut ja asiakasprosessit - Suunnitelmallinen, tavoitteellinen ja johdettu asiakaslähtöinen palveluprosessi

- jokaisen lapsen ja nuoren turvallinen kehitys ja kasvu, vanhemmuuden voimavarat
- Lapsi, nuori ja perhe hyötyvät > myönteiset vaikutukset näkyvät lapsen ja perheen elämänlaadussa
 - *lapsi, vanhempi, asiakastyöntekijät ja yhteistyötoimijat > yhteistyötehtävä*

Lastensuojelulain (12§) suunnitelmaprosessi on yhteistyöprosessi (ensimmäinen kierros)

Kuntastrategia ja TA-linjaukset huomioon

Vaihe 1. Suunnitelman valmistelun käynnistäminen

Hyvin suunniteltu on puoliksi tehty

- **kunnanhallituksen päätöksellä**
- yhteinen prosessi
 - keskeisten lain tavoitteiden kirkastaminen kaikille - mitä lasten hyvinvointityössä on tavoiteltava
 - kytkentä kunnan/ kuntien kuntastrategian keskeisiin linjauksiin

Vaihe 2. Toimintaympäristöanalyysi ja ennakointi

- Nykytilasta toimintaympäristön ja lasten ja nuorten tarpeiden muutoksen ennakointi
 - **Yhteiset näkemykset kehityskohteista ja tulevaisuuden tarpeista**

Vaihe 3. Strateginen suunta ja painopisteet

- **Yhteiset linjaukset**
- **kytkentä kuntastrategiaan**

1-3 työverstasta/lautakuntakäsittelyä

Vaihe 7. Toiminnan ja yhteistyön edistäminen ja seuranta

- **Seuranta ja arviointiryhmä edistää ja koordinoi**
 - **Kehitystoimet vuosittaisissa suunnitelmissa ja talousarvioissa**

Vaihe 6. Päätöksenteko

- **Toteuttamista koskevat päätökset**
 - **Valtuustolta kullekin toimielimelle toimeenpantavaksi**

Vaihe 5. Seurannan Suunnitelma

- Mitä tietoa, miten kooten, milloin, kuka**

Vaihe 4. Keskeiset Kehittämisehdotukset

- **Yhteiset näkemykset**
- **Vuosittaiset ehdotukset parannuksista**

2009

Osallistava ja sitouttava dialoginen prosessi: suunnitelma on osa lakisääteistä kunnan vuosikierron mukaista suunnittelun, päätöksenteon, toteuttamisen ja arvioinnin prosessia > toimielimet, kunnanhallitus, valtuusto ja tarkastuslautakunta

Suunnitelma on laadittu toteuttavaksi eri toimialoilla ja toteutumista tulee johtaa myös yhdessä

Asiat toteutuvat myös talousarviossa ja -suunnitelmassa

- Suunnitelmaan sisältyvät tavoitteet ja kehitystoimet ja resurssitarpeet on lain mukaan sisällytettävä kunnan talousarvioon ja toimintasuunnitelmiin,
- sekä on järkevä sisällyttää keskeisimmät tavoitteet myös kuntastrategiaan

Toteutusta johdetaan ja koordinoidaan, esimerkiksi

- Kuntatasoinen/yhteistoiminta-aluekohtainen **lapsi/nuorisoasiainneuvosto** (mukana myös luottamushenkilöitä) tukee ja edistää toimeenpanoa kunnassa ja sen eri hallintokunnissa
- Kuntatasoinen/yhteistoiminta-aluekohtainen lapsi-, nuoriso- ja perhetyön **moniammatillinen johtajatiimi** yhteensovittaa ja kehittää palvelujärjestelmä tasolla
- **Asuinaluekohtainen** monialainen **lapsi/nuoriso/perhe-johtotiimi**
- Kaupunginosa/kyläkohtaiset **VARTU-tiimit** (esim. eri ikävaiheiden mukaan toimivat ryhmät) huolehtivat asukas/asiakastason käytännön toiminnasta ja sen kehittämisestä

Suunnitelmaan kirjattuja aikaansaannoksia ja vaikutuksia arvioidaan säännöllisesti

Toimintaperiaate 5. Lasten ja nuorten hyvinvointia ja lastensuojelua koskevaan suunnitelmaan kirjattuja aikaansaannoksia ja vaikutuksia seurataan ja arvioidaan yhteistyössä tavoitteellisesti ja säännöllisesti.

- On tärkeää, että lapset, nuoret ja vanhemmat voivat tuottaa tietoa omasta hyvinvoinnistaan ja tätä arki- ja kokemustietoa hyödynnetään toiminnan kehittämiseksi.
- Valtuusto arvioi vuosikertomuksessaan hyväksymiensä tavoitteiden toteutumista sekä tekee tarkastuslautakunnan lisäksi kokonaisarvioinnin vähintään valtuustokausittain.
- Eri toimialojen lasten ja nuorten hyvinvointityötä tukee laaja-alainen lasten ja nuorten asioiden yhteistyöryhmä, joka raportoi tuloksista valtuustolle.
- Lastensuojelusta vastaava kunnan toimielin seuraa ja arvioi sekä tekee tarpeen mukaisia päätöksiä lastensuojelun parantamiseksi.

Lähde: LapsiARVI-konsensusfoorumin kannanotto ja Kuntaliiton opas
2009

Suunnitelman seuranta ja arviointi on järkevä ja vakiintunut osa kunnan toiminnan ohjauksen prosessia: **sen tehtävät ovat**

1. hankkia suunnitelmallisesti palautetietoa:

1. tuottaa monipuolista tietoa lasten ja nuorten hyvinvoinnista, kasvuyhteisöistä ja osallisuudesta;
2. tuottaa tietoa lasten nuorten ja perheiden palvelujärjestelmän toiminnasta;
3. tuottaa tietoa suunnitelman toteuttamisesta ja vaikutuksista

2. käydä eri tavoin keskustelua ja yhdessä arvioida asioiden nykytilaa ja suunnitelman vaikutuksia –yhteiset keskustelut ovat vähintään yhtä tärkeitä kuin tiedon laatu!

3. tukea päätöksentekoa ja johtamista kunnan toiminnan ja talouden suunnittelussa sekä toiminnan kehittämisessä

- seurantatiedot kytkeytyvät kunnassa toiminnan raportointiin ja suunnitteluun sekä vaikutusten arviointiin,
- päätösten vaikutusten arviointia myös ennen päätöksiä: tämänkaltainen lapsivaikutusten arviointi painottaa johdon ja päätöksentekijöiden sitoutumisen merkitystä

4. hyödyntää koottua tietoa toiminnan kehittämisessä

Seurannan määritelmä

- Seuranta on toimintaa, jossa ennalta suunnitellulla tavalla kootaan tietoa, jota on ajateltu tarvittavan seurattavista asioista.
- **Kun asioita on päätetty seurata, on tällä myös toimintaa ohjaava merkitys** – se mitä seurataan, sen katsotaan olevan tärkeää.
- **Samoin sillä, minkälaista tietoa ja mitä mittareita tiedon tuottamiseksi käytetään, on toimintaa ohjaava vaikutus** - ne asiat nousevat esille, joita on päätetty mitata.
- Seuranta on osa organisaation toiminnan vuosikiertoa – seuranta tarkoittaa, että **seurattavista asioista myös säännöllisesti raportoidaan** mm. päättäjille, kuntalaisille, tiedotusvälineille.

Arvioinnin määritelmä

- Arviointi on kannanotto ja päätelmä siihen, millainen asioiden tila on.
- Arvioinnissa otetaan kantaa mm. siihen, onko jokin asia hyvin tai huonosti, onko toiminnassa onnistuttu vai epäonnistuttu. Päätelmän perustana on ennalta määritelty tavoite, tavoitetaso tai muu sellainen kriteeri, johon asiantilaa verrataan. Arvot sisältyvät jo tavoitteiden asettamiseen – mikä on arvokasta ja siten tärkeä tavoite. **On siis tärkeä millaisia tavoitteita asetetaan**, ja myös se, että tavoitteen toteutumista voidaan seurata ja arvioida, eli tavoite on konkreettinen ja arvioitavissa.
- Päätelmien perustana on seurannan tuottama monipuolinen tieto.
- **Jälkikäteisen arvioinnin lisäksi tarvitaan myös ennakoarviointia.**
- Ennakoarvioinnilla tarkoitetaan mm. sitä kun suunnitelman laadinnan yhteydessä arvioidaan asioiden tulevaa kehitystä. Samoin kun ennalta arvioidaan päätösten vaikutuksia lasten, nuorten ja perheiden hyvinvointiin – lapsivaikutusten ennakoarviointi on vastuullista päätöksentekoa

Hyvin toimivan arvioinnin elementit organisaatiossa

- käytetään relevanttia tietoa
- tulkitaan tietoa yhdessä
- tehdään arvioivat johtopäätökset sovitusti
- ja ryhdytään tarvittaviin parannustoimiin

Vähintään yhtä tärkeää kuin on relevantin (mm. lasten hyvinvointia ja palvelujärjestelmän toimivuutta kuvaavan) tiedon keruu, on tiedon reflektiivinen tulkintaprosessi eri osallisten ja toimijoiden kanssa.

Aloitetaan kysymällä ja keskustelemalla lasten, nuorten ja vanhempien kanssa, asiakkaiden kanssa !

- *ja dokumentoidaan tämä palaute*
- *arvioidaan tietoa työyhteisössä*
- *raportoidaan koottu tieto sovitulla tavalla eteenpäin eri foorumeille*

Seurannan ja arvioinnin rytmitys ja työsuunnitelma

- Seurannan ja arvioinnin **VUOSIKELLO**
 - Suunnitelman tavoitteiden toteutumista arvioidaan vuosittain normaalin toimintakertomus-arvioinnin yhteydessä (valtuuston asettamat kunkin vuoden tavoitteet)
- Valtuustokauden **neljävuotisrytmi**
 - Seurannan ja arvioinnin keskeiset linjaukset on päätetty suunnitelmassa, kuten
 - monialaisen ryhmän nimeäminen,
 - eri toimialojen vastuut ja työnjaot vuosittaisessa raportoinnissa,
 - tarkastuslautakunnan tarkastuksen kohteena ainakin kerran valtuustokaudessa.
- Seurannan ja arvioinnin toteutusta varten tarvitaan **työsuunnitelma**: mitä tietoa tarvitaan, milloin, miten analysoidaan, mitä ja milloin raportoidaan, miten viestitään

Seurannan ja arvioinnin työsuunnitelma1

- **Tiedon keruun suunnittelu ja toteuttaminen:
Mitkä ovat niitä asioita, joita tulee seurata?**
 - **Mitä tietoa tarvitaan?**
 - Kasvuoloista ja niiden kehittämisestä
 - Lasten ja nuorten hyvinvoinnin muutoksesta ja asiakkuuden profiilin kehityksestä, työn asiakasvaikutuksista
 - Erilaisten palvelujen toimivuudesta ja kustannuksista
 - Suunnitelman tavoitteiden ja ehdotusten toteutumisesta eri hallinnonaloilla
 - Miten tieto kootaan ja keiltä sitä kootaan - eri osallisten kokemustieto, tutkimustieto, toimintatieto, tilastotieto. Normaalin asiakastyön dokumentoinnin kautta syntyvä tieto.
 - Milloin? Minkälaisin aikajäntein mitäkin tietoa tarvitaan? Miten esimerkiksi tieto voidaan käytännössä kerätä ottaen huomioon sekä eettiset näkökohdat että tiedon kokoamisen toteuttamisesta aiheutuviin kustannuksiin liittyvät näkökohdat.
 - Tiedonkeruun työnjaot

Seurannan ja arvioinnin työsuunnitelma ...2

- **Tiedon analysointi ja yhteenvedot**
 - Miten ja kuka/ketkä tietoa analysoivat – analysoinnin resurssit?
- **Tiedon kokoava raportointi ja sen käsittely eri foorumeilla – mitä tiedot meille kertovat**
 - Miten ja missä tehdään arvottavat päätelmät? Miten keskustellaan yhdessä eri toimijoiden, asiakkaiden, muiden osallisten kanssa? Erilaiset arviointiverstaat ja -foorumit.
 - Lastensuojelusta vastaavan toimielimen rooli, tarkastuslautakunnan rooli > esim. 2010 voisi erityisenä tarkastuskohteena olla lastensuojelu.
- **Raportointi ja viestiminen**
 - Miten arvioinnin johtopäätökset raportoidaan ja viestitään? Kenelle? Milloin? Kuka? Mitä viestintäkanavia käytetään? HUOM! Viestintä myös kuntalaisille.
- **Kehittäminen**
 - mitä kehittämistoimia tarvitaan?
 - miten tehdään tarpeelliseksi havaitut korjausliikkeet toiminnan kehittämiseksi?

Keskeiset suunnitelman seurannan ja arvioinnin kohteet voidaan ryhmitellä kolmeen kokonaisuuteen

Seurannalla ja arvioinnilla haetaan vastauksia alla olevan kaltaisiin kysymyksiin. Vastausten yhteenvedot toimivat mm. päättäjien päätöksenteossa tukena. **Pyrittävä kokonaiskuvan saamiseen.**

1. Miten lapset ja nuoret voivat ja miten hyvinvointi on kehittynyt?

- Miten pikkuvauvat, leikki-ikäiset, alakouluikäiset, yläkoulu-ikäiset, aikuistuvat nuoret ja vanhemmat/perheet voivat?
- Mitkä asiat hyvinvoinnissa ovat kehittyneet myönteisesti? Onko lasten ja nuorten hyvinvointieroihin eri kohderyhmissä tai eri asuinalueilla saatu aikaan toivottuja hyvinvointiparannuksia? Mitä vaikutuksia on nähtävissä positiivisen erityiskohtelun voimavarapäätöksillä?
- Mikä lasten, nuorten ja perheiden hyvinvoinnissa tuottaa huolta?
- Miten lasten ja nuorten osallisuus on toteutunut?

Seurannalla ja arvioinnilla haetaan vastauksia alla olevan kaltaisiin kysymyksiin

2. Miten lasten, nuorten ja perheiden palvelut toimivat ja miten lasten ja nuorten kasvuympäristö on kehittynyt?

- Mitkä asiat ovat fyysisissä, sosiaalisissa ja psyykkisissä kasvuolosuhteissa kehittyneet myönteisesti? Mikä tuottaa huolta?
- Miten lapsen ja nuoren kasvua edistävät palvelut eri ikäryhmien osalta toimivat? Mitkä näissä palveluissa näyttävät tuottavan suurimpia hyötyjä lapsille, nuorille ja perheille? Mikä näissä palveluissa tuottaa huolta? Miten ehkäisevä lastensuojelu on kehittynyt? Minkälainen on näiden palvelujen (karkea) osuus kunnan lasten, nuorten ja perheiden palveluihin osoitetuista määrärahoista?
- Miten lapsen ja nuoren kasvua tukevat palvelut eri ikäryhmien osalta toimivat? Mikä näissä palveluissa toimii erityisen hyvin? Mikä näissä palveluissa tuottaa huolta? Minkälainen on näiden palvelujen (karkea) osuus kunnan lasten, nuorten ja perheiden palveluihin osoitetuista määrärahoista?
- Miten lapsen ja nuoren kasvua korjaavat palvelut eri ikäryhmien osalta toimivat? Mikä näissä palveluissa toimii erityisen hyvin? Mikä näissä palveluissa tuottaa huolta? Minkälainen on näiden palvelujen (karkea) osuus kunnan lasten, nuorten ja perheiden palveluihin osoitetuista määrärahoista?

Seurannalla ja arvioinnilla haetaan vastauksia alla olevan kaltaisiin kysymyksiin

3. Miten suunnitelman tavoitteet ja toimenpiteet ovat toteutuneet?

- Mitä toimintavuoden aikana eri toimialoilla on saatu aikaan? Onko hyvinvointipolitiikkamme käytännössä myös toteutunut tavoitteiden suuntaisesti?
- Miten palvelujärjestelmämme on vastannut lasten ja nuorten sekä perheiden tarpeisiin?
- Minkälaisia haasteita toimintaympäristö näyttää tuottavan? Onko tämän vuoksi tarpeen tarkistaa visiota ja tavoitteitamme?

Suunnitelman **tavoitteiden määrittäminen** kannattaa panostaa - tavoite on konkreettinen ja mitattava, ja kohdistuu toiminnan kannalta olennaiseen ja asiantilaan voidaan itse vaikuttaa

- Suunnitelmassa tulisi asettaa myös vaikutusta kuvaavia tavoitteita ja niissä onnistumista tulee seurata.

Esimerkiksi laki sanoo, että ”Lastensuojelun on **oltava laadultaan** sellaista, **että se takaa** lastensuojelun tarpeessa oleville lapsille ja nuorille sekä heidän perheilleen **heidän tarvitsemansa** avun ja tuen.”

Tämän mukaan kunnassa tulee huolehtia

- ✓ lastensuojelupalvelujen laatutasoa koskevista päätöksistä
- ✓ palvelujen räätälöinnin edellyttämästä monipuolisesta palveluvalikosta
- ✓ lastensuojelutyön vaikutusten seurannasta

Lapsi- ja perhekohtaisen lastensuojelun perustehtävä

- Perustehtävänä **ei ole** tuottaa lastensuojelutarpeen selvityksiä, avohuollon tukitoimia, huostaanottoja sekä sijais- ja jälkihuoltoa – **nämä ovat välineitä/keinoja perustehtävälle**
- **Perustehtävä on** lapsen ja nuoren kehityksen ja terveyden turvaaminen silloin kun se on vaarantunut tai vakavasti vaarantunut.
 - Tämä on laissa tarkoitettu perustehtävä – tavallisen hyvän lapsuuden turvaaminen niille lapsille, joiden vanhemmat eivät ilman lastensuojelun tukea tähän pysty tai eivät tähän pysty ollenkaan.

Lapsi- ja perhekohtaisen lastensuojelun perustehtävä: on asiakkaana olevan lapsen kehityksen ja terveyden turvaaminen

Kunnan toimielimen velvollisuus on ryhtyä avohuollon tukitoimien järjestämiseen viipymättä (34§)

- jos lapsen kasvuolosuhteet vaarantavat tai eivät turvaa lapsen kehitystä ja terveyttä taikka jos lapsi käyttäytymisellään vaarantaa terveyttään ja kehitystään

Kunnan toimielimellä on velvollisuus ottaa huostaan ja järjestää lapsen sijaishuolto lapsen tarpeiden mukaisesti (40§)

- jos puutteet lapsen huolenpidossa tai muut kasvuolosuhteet uhkaavat VAKAVASTI vaarantaa lapsen terveyttä ja kehitystä tai lapsi vaarantaa vakavasti terveyttään ja kehitystään käyttämällä päihteitä, tekemällä muun kuin vähäisenä pidettävän rikollisen teon tai muulla niihin rinnastettavalla käyttäytymisellään

Kunnan, ja erityisesti lapsi- ja perhekohtaisesta lastensuojelusta vastaavan toimielimen, tulee asettaa tälle ydintehtävälle vaikutustavoitteet sekä suunnitelmallisesti seurata, arvioida ja kehittää ydintehtäväänsä!

(ks. Kuntaliiton oppaat: osa 1. suunnitelman laadinta sekä osa 2. seuranta ja arviointi, ja Rousu 2007)

Yksi esimerkki lapsi- ja perhekohtaisen lastensuojelun vaikutustavoitteen muotoilusta ja mittarista. Vastaavia vaikutustavoitemuotoiluja tulisi määrittää myös muille lasten ja perheiden palveluille.

tavoite

- **Lastensuojelun asiakkaana olevien lasten terveys ja kehitys/elämäntilanne paranee lastensuojelun tukitoimin siitä, missä tilanteessa lapsen asiakkuus alkoi.**

Tavoitteen mittaamiseksi voidaan määritellä hyvin yksinkertainen asiakaskohtainen mittari, joka kuvaa ainakin sitä suuntaa, mihin asiakkaan osalta on edetty.

Esimerkki yksinkertaisesta asiakaskohtaisesta mittarista

- **jokaisen asiakkaan osalta vähintään kerran vuodessa, tai ainakin aina asiakkuuden päättyessä, dokumentoidaan arvio, missä määrin lapsen elämäntilanne / lapsen terveys ja kehitys on muuttunut verrattuna alkutilanteeseen tai asetettuihin tavoitteisiin nähden:**
 - **Yhdestä viiteen (1-5) asteikolla dokumentoidaan: onko lapsen elämäntilanne / lapsen terveys ja kehitys muuttunut**
 - erittäin hyvään suuntaan (5), hyvään suuntaan (4), edennyt jonkin verran (3), tilanne pysynyt ennallaan (2), tilanne huonontunut (1).

Esimerkki yksinkertaisesta asiakaskohtaisesta yhteisestä arvioinnista ”mikä toimii ja mikä ei toimi”

- Samaan dokumentaatioon voidaan liittää yhteistyössä asiakkaan kanssa myös **arvioivia mainintoja** siitä, **mitkä tekijät ovat olleet vaikuttamassa edistymiseen tai tilanteen huonontumiseen**. Näin voidaan yrittää jäsentää auki vaikuttavuutta.
 - > vaikuttavia/ ei-vaikuttavia mekanismeja voidaan näin saada esille
- Näistä tekijöistä voidaan aika ajoin koota esimerkiksi asiakasotoksia ja pyrkiä arvioimaan niitä mekanismeja, jotka näyttävät aikaansaavan edistymistä lapsen elämässä – onnistumista edistävät mekanismit voivat löytyä myös ihmisten omista ns.luomuverkostoista, mutta varmaan myös toteutuneista asiakastyön tukitoimista.
- **Sekä vaikuttaviksi arvioiduista että huonosti vaikuttaviksi arvioiduista tekijöistä voidaan oppia ja kehittää palveluja.**

- Muita esimerkkimittareita ehkäisevän toiminnan seurantaan sekä toiminnan vaikutuksia tai palvelujen laatua kuvaamaan, löytyy Lapsitiedon mittaristo kunnille –työvälineestä ja 2.oppaasta.
- Kunnassa on siis tarpeen tehdä päätös / suunnitelma siitä, mitä seurantatietoja tullaan vakiintuneesti käyttämään (työsuunnitelma).
- Kyse on myös kunnan tiedonhallinnan kehittamisestä niin, että päätökset lasten ja nuorten sekä perheiden hyvinvointiin liittyvistä palveluista ja toiminnasta voisivat mahdollisimman pitkälle perustua relevanttiin systemaattisesti kerääntyvään tietoon ja että tiedonkeruu toteutuisi mahdollisimman kustannustehokkaasti.

Mistä työn tulokset ja vaikutukset syntyvät?

Esimerkkinä Lastensuojelupalvelujen laadun arvioinnin kriteerit:

Kriteerit perustuvat Rakenne – Prosessi – Lopputulos viitekehykseen (Donabedian, Ovretveit), jossa oletetaan, että

hyvään tulokseen vaikuttavat niin rakennetekijät (toiminnan edellytykset) kuin toteutusprosessin sujuminen.

Ilman kriteereitä on vaikea arvioida palvelutyössä onnistumista.

LapsiARVI –kriteerien pää rakenne

Rakenteet, edellytykset laadulle

- Palvelujen saatavuus
- Toiminnan tarkoitus ja perustehtävä
- Toiminnan ohjaus, järjestäminen ja johtaminen
- Toiminnan seuranta, arviointi ja kehittäminen
- Henkilöstövoimavarat
- Tilat ja varusteet
- Taloudelliset edellytykset

Prosessit, toiminta ja palvelut

- Palvelujen kohdentaminen
- Palvelujen saavutettavuus
- Palvelujen läpinäkyvyys ja asiakasprosessin johtaminen
- Suunnitelmallisuus ja jatkuvuus
- Asiakkaan osallisuus
- Yhteistyö ja kumppanuus eri tahojen kanssa

Tulokset, mitä pitää saada aikaan

- Asetettujen tavoitteiden saavuttaminen
- Palvelujen hyödyt ja vaikuttavuus
- Palvelujen tehokkuus ja kustannusvaikuttavuus
- Palvelukokonaisuuden toteutuminen

Relevantti tieto ohjaamaan toimintaa!

- Seurantatietojen laatuun ja luotettavuuteen tulee kiinnittää huomiota.
- Sillä, minkälaista seurantatietoa ja mitä mittareita tiedon tuottamiseksi käytetään, on AINA toimintaa ohjaava vaikutus!
- Yleensä tarvitaan erilaista ja eri näkökulmista syntynyttä tietoa.
 - Tarvitaan tietoa menneestä kehityksestä, nykyhetkestä (mm.kokemustieto, laadullista tietoa) ja ennakointitietoa (mm.hiljaiset signaalit, tulevaisuusverstaat).
- Erilaiset tilastotiedot erityisesti trenditietona tarkasteltuna
- Tarvitaan lasten, nuorten, vanhempien tuottamaa kokemustietoa arjestaan (ks. **Arki- ja kokemustiedon lomakkeisto**)
- Asiakastyöstä syntyvää tietoa; keitä asiakkaamme ovat, mitä palautetta he antavat palveluista ja tukitoimista, palveluprosessista ja sekä oman hyvinvointinsa muutoksesta ja asiakastyön vaikutuksista
- Kustannustietoa

Lapsitiedon mittaristo kunnille –työväline

Keskeiset tietoryhmät

- Väestö ja elinolot
- Kasvuympäristö
- Lapsen ja nuoren terveys, kehitys ja oppiminen
- Huoltajien terveys ja hyvinvointi
- Lasten ja nuorten palveluiden toimivuus
- Osallistuminen

Mittaristoa kehitetään ja yhteensovitetaan kansallisen tiedonmäärittelyn ja -keruun kehittämisen myötä – kunnan tiedontarve toimintansa johtamisessa on erilainen kuin valtion tarve.

Mittaristo sisältää

- kokemustietoa (laadullista ja määrällistä)
- tilastotietoa (erityisesti tarkasteltavaksi trenditietona, 5-10.v. sarjana)
- asiakas- ja potilastyöstä syntyneitä tutkittua ja palvelutietoa
- vaikutuksista kertovaa tietoa ja kustannustietoa

Organisaatio valitsee tarvitsemansa tiedon. Pyrkimys on kuitenkin yhtenäistää tiedonmäärittelyä ja keruuta kunnissa!

Mittaristo on kuvattu oppaassa 2. ja löytyy myös nettisivuiltamme!

Arki- ja kokemustiedon merkitys lasten, nuorten ja vanhempien hyvinvoinnin seurannassa

- Liian vähän ollaan tietoisia lasten ja nuorten perusarjesta ja siitä miten lapset, nuoret ja vanhemmat kokevat arjen sujumisen, oman vanhemmuutensa sekä mahdollisuutensa osallistua ja tulla kuulluksi. Kun ihmiset kokevat tulevansa kuulluksi, se synnyttää hyvinvointia.
- **Tämän kaltaisen tiedon hankinta tulee olla osa vakiintunutta kuntien seurantamittaristoa !**
- Ihanteellista olisi, että tällaista tietoa, jota syntyy jo nyt osana asiakastyötä, voitaisiin saada näkyviin
 - -> edellyttää, että sovitut tärkeät tiedot annetaan myös koodimuodossa ja tiedot poimintaan tilasto-ohjelmalla asiakas- ja potilaskertomuksista
 - tai erilliskerättynä vrt. kouluterveyskyselyn toteutustapa valtakunnallisena tiedonkeruuna, analysointina ja raportointina.

Arki- ja kokemustieto-lomakkeisto löytyy oppaasta 2. ja [nettisivuiltamme](#).

Rousu 2009

Laadullinen kokemustieto on relevanttia tietoa

- Lastensuojelun ikkuna- työverstaan työkaluna
 - **esimerkki laadullisesta ja osallistavasta työverstaan työkalusta**, joka saa esiin olennaisimman kokemustiedon hyödynnettäväksi sekä suunnitelman laadinnan kehittämiskohteiden paikantamisessa että myös **toiminnan arvioinnissa**

Yksi esimerkki laadullisesta ja osallistavasta työverstaan työkalusta, joka saa esiin olennaisimman kokemustiedon hyödynnettäväksi suunnitelman laadinnassa ja toteutuneen arvioinnissa

Mikä toimii ja mikä ei toimi lasten ja nuorten hyvinvointityössä eri toimialoilla ja toiminnoissa:
neuvola, päivähoido, koulu, terveys, nuoriso, kasvuolot ...

1. Lapsi- ja perhekohtainen lastensuojelutyö kuvaa mitä ikkunasta näky eri ikäisen lapsen kasvuolojen ja palvelujen toimivuuden näkökulmasta Lasu kuvaa myös odotuksensa eri toimialoille

2. Muut toimijat liittyvät dialogiin: mikä toimii ja mikä ei toimi? > erot eri asuinalueilla ja eri ikäryhmissä !

3. Kehityskohteet
TIETÄMYS RIKASTUU DIALOGISSA!

vauvat
ja sikiöt

leikki-
ikäiset

alakoulu
ikäiset

yläkoulu
ikäiset

nuoret

Mitä lasten suojelun ikkunasta voidaan nähdä?

Lasten suojelu on ikkuna yhteiskunnalliseen todellisuuteen.

MITÄ TIETOA LAPSI- JA PERHEKOHTAISESTA LASTENSUOJELUSTA AINAKIN TARVITTAISIIN

- Vuositason minimi-listalla 13 tietoa.
- Seurantatiedot on tässä ryhmitelty rakenne, prosessi, tulos-ryhmiin.
- Tiedon vertailu tavoitteisiin, vertailu edellisiin/edelliseen vuoteen, vertailu eri kylien /kaup.osien / kuntien tilanteeseen.
- Jos tieto kuvaa lasten eriarvoisuutta, on kunnan tehtävä päätöksiä, jolla lasten hyvinvointieroja voidaan kaventaa!

Vuosittain tulisi olla selvillä:

- asiakkaiden määrästä,
- työntekijärjestelyistä,
- asiakkuuden tarvetekijöistä,
- muutamasta prosessin toimivuutta ja laatua kuvaavasta keskeisestä tekijästä,
- kokonaiskustannuksista lastensuojelun eri toimintamuodoissa sekä
- lapsen kehityksessä ja terveydessä tapahtuvasta muutoksesta ja asiakkaan kokemasta hyödystä.

Rakenteen laatu/perusedellytykset	Prosessi	Tulokset
<p>1.Asiakaslasten määrä / sosiaalityöntekijä > kokonaistyökuorman seuranta</p> <p>2.Työnohjaus- ja täydenniskoulutuksen sekä konsultaation käyttö</p> <p>3.Työpari/tiimi vastuiden toteutuminen, moniammatillisen asiantuntijaryhmän toiminta</p>	<p>7. Asiakassuunnitelmat on jokaisella asiakkaalla (ja tarvittaessa lapsen vanhemmilla oma) ja niiden yhteinen arviointi toteutuu sovitusti</p> <ul style="list-style-type: none"> - asiakassuunnitelmien kattavuus asiakkaista (%) - päättyneiden asiakassuunnitelmien määrä 	<p>12. asiakkaan (lapsen ja hänen läheistensä) arvio elämän kohentumisesta</p> <p>-arviointi 1-5: erittäin hyvään suuntaan (1), hyvään suuntaan (2), edennyt jonkin verran (3), tilanne pysynyt ennallaan (4), tilanne huonontunut (5).</p> <p>-ja yhteistä arviointia siihen vaikuttaneista asioista > yhteenvetokoonti org:ssa)</p>
<p>4.Lastensuojelun asiakkaana olevien lasten sekä myös heidän perheidensä määrä:</p> <ul style="list-style-type: none"> -erikseen lastensuojelutarpeen selvitys/asiakkaat -avopalvelu-asiakkaat -sijaishuolto-asiakkaat (perhehoidossa/laitoshoidossa), -jälkihuolto-asiakkaat 	<p>8. Asiakasjonot ja odotusajat (päiviä/viikkoja/kuukausia) (kuvaa toimivuutta/ei-toimivuutta)</p> <ul style="list-style-type: none"> -Lastensuojelutarpeen selvitysjonot; lain mukaisten selvitysaikojen toteutuminen (viipymättä, mutta viim. 3 kk kuluessa) -lapsen ja nuoren odotusajat kun palvelutarve on arvioitu, esim. terapiaan, lapsen tarpeisiin soveltuvaan sijaishuoltopaikkaan yms. 	<p>13. lapsen ja nuoren kehitys ja terveys</p> <p>-arviointi 1-3: kehittynyt myönteisesti (1), ennallaan (2), heikentynyt (3), ja jos heikentynyt niin miksi</p>
<p>5.Lastensuojelun tarvetta aiheuttavat tekijät ryhmiteltynä olennaisimpien tarvetekijöiden mukaan (kuvastaa mm. riskiolojen kehitystä sekä ehkäisevän lastensuojelutoiminnan toimivuutta/ toimimattomuutta)</p> <ul style="list-style-type: none"> -ilmoitusten syyt -lastensuojelutarpeen selvitysvaiheessa ja -avohuollon asiakkuuden alkaessa -tarvittaessa myös erikseen sijoituksen tarpeeseen liittyneet tekijät 	<p>9. Sijoitusten lukumäärä / lapsi / nuori</p> <ul style="list-style-type: none"> -kuvastaa osin myös avopalvelujen toimivuutta, mutta erityisesti lapsen asiakasprosessin toimimattomuutta) 	
<p>6.Kunnan lastensuojelun kustannukset yhteensä / per alle 18 v. ja/tai alle 21v. kunnan asukas</p> <ul style="list-style-type: none"> -josta erikseen avopalvelujen kustannukset / per asiakasmäärä avopalveluissa ja per alle 18 v. kunnan asukas -josta erikseen sijaishuollon kustannukset / per asiakasmäärä sijaishuollossa ja per alle 18 v. kunnan asukas -josta erikseen jälkihuollon kustannukset / per asiakasmäärä jälkihuollossa ja per alle 18 v. kunnan asukas 	<p>10. Vuorovaikutuksen laatu</p> <ul style="list-style-type: none"> -asiakkaan ja läheisten palaute 	<p>MITÄ TIETOA LAPSI- JA PERHEKOHTAISESTA LASTENSUOJELUSTA TARVITAAN – Vuositason minimi-lista (Rousu 2007).</p>
	<p>11. Yhteistyön toimivuus</p> <ul style="list-style-type: none"> - asiakkaan ja keskeisten yhteistyökumppaneiden palaute 	<p>Rousu 2009</p>

Lakisääteiset suunnitelmat tuottavat tietoa myös alue- ja kansalliseen arviointiin

- Valtuuston hyväksymä suunnitelma-asiakirja ja sähköinen suunnitelman perustietolomake **toimitetaan myöhemmin ilmoitettavalle kansalliselle toimijalle.**
- Suunnitelma-aineiston pohjalta laaditaan alueelliset ja kansalliset tilannekuvaukset talvella 2009 ja uudelleen 2013 (kun kunta seur. valtuustokauden alussa tekee suunnitelman kokonaistarkistuksen)
- Yhteistyössä (STM, THL, Kuntaliitto) laaditaan syksyn kuluessa
 - sähköinen perustietolomake –johon kunta sisällyttää keskeiset tiedot suunnitelmasta ja palauttaa lomakkeen ja suunnitelma-asiakirjan
 - Asiasta on informoitu kunnille lähetetyssä kirjeessä 12.1.2009 (Kuntaliitto), kirje löytyy www.kunnat.net/lapset > lastensuojelu

Kunnat.net - Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman laadinta - Windows Internet Explorer

http://www.kunnat.net/k_peruslistasivu.asp?path=1;29;353;10336;137513

Kunnat.net - Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma...

Kommunerna.net | Localfinland.fi | Eksaiitti | Kuntaliitto | Tietoa Kunnat.netistä | Sivukartta | Usein kysyttyä | Palaute

kunnat.net
kuntatiedon keskus

Tarkennettu haku

Kuntaliiton yhteystiedot
Kunta-alan yhteystiedot

[Etusivu](#) » [Sosiaali ja terveys](#) » [Lasten, nuorten ja perheiden palvelut](#) » [Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman laadinta](#)

Kuntatoimintaa

- › Kunnat ja kuntayhtymät
- › Mediapalvelu
- › Osallistu ja vaikuta
- › Tapahtumat ja koulutus
- › Verkkoakauppa

Toimialat

- › Alue- ja elinkeinokehitys
- › EU ja kansainvälisyys
- › Kuntakehitys ja tutkimus
- › Kuntatalous
- › Lakiasiat
- › Opetus ja kulttuuri
- › Sosiaali ja terveys
- › Lasten, nuorten ja perheiden palvelut
- › **Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman laadinta**
- › Ruotsinkielinen toiminta
- › Viestintä
- › Yhdyskunta, tekniikka ja ympäristö

Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman laadinta

Kunnan tai useamman kunnan yhdessä on laadittava lasten ja nuorten hyvinvoinnin edistämiseksi sekä lastensuojelun järjestämiseksi ja kehittämiseksi kunnan tai kuntien toimintaa koskeva suunnitelma (L 417/2007.12 §). Suunnitelma on uusi lakisääteinen väline ohjata, johtaa ja kehittää lasten ja nuorten hyvinvointityötä kunnassa. Se on jatkossa osa kunnan vakiintunutta toiminnan suunnittelun, toteuttamisen sekä arvioinnin vuosiryhtiä.

Suunnitelma koskee koko kuntaa ja sen eri toimialoja:

- › yhdyskuntasuunnittelulla vaikutetaan mm. lasten kasvu ympäristön turvallisuuteen,
- › liikunta-, nuoriso, ja erilainen kulttuuri- ja vapaa-ajan toiminta ovat osa lasten ja nuorten kasvua ja kehitystä sekä osallistumista yhteisöissä
- › varhaiskasvatus ja koulu muodostavat perheiden ja kodin ohella keskeisen huolenpidon, kasvun ja oppimisen yhteisön
- › sosiaali- ja terveydenhuollon sekä muut erilaiset palvelut tukevat lapsen, nuoren ja perheen arkea.

Niissä kunnissa, jotka ovat mukana kunta- ja palvelurakennemuutostuksesta annetun lain (L 169/2007) mukaisissa yhteistoiminta-alueissa, on suunnitelmat perusteltua laatia koko yhteistoiminta-alueelle. Suunnitelma huolehtii kunkin kunnan kunnallisuudesta ja

Muualla Kunnat.netissä

- [LapsiARVI-hankkeen uudet oppaat](#)
- [Lapsitiedon mittaristo kunnille - työkalu](#)
- [Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman laadinta kunnissa.](#)
Opas lakisääteisen suunnitelman laadintaan. Osa 1. Suunnitelman valmistelu. Ilmainen PDF-julkaisu. Opas saatavana myös painettuna julkaisuna.
- [Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman laadinta kunnissa](#)
Osa 2. Suunnitelman seuranta ja arviointi. Ilmainen PDF-julkaisu. Opas saatavana myös painettuna julkaisuna.

Dokumentit

- [Lapsitiedon mittaristo kunnille](#)
- [Arki- ja kokemustiedon lomakkeisto](#)

Valmis

Internet 100%

Käynnistä

Microsoft Word Microsoft Powe... thl.fi - Lapsuus ... Kunnat.net - La... FI 100% 15:09

Lisätietoa mm. näistä lähteistä

www.kunnat.net/lapset

- Lastensuojelu (mm. uusille luottamushenkilöille tarkoitettu artikkeli)
- **Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman laadinta** (oppaat, arki- ja kokemustiedon lomakkeisto, ehkäisevän lastensuojelun jäsenitys, Lapsitiedon mittaristo kunnille, kirje kunnille 14.5.2008, 12.1.2009)
- Lapsipolitiikka
- Varhainen puuttuminen
- LapsiARVI (oppaan ja mittariston valmistelutyö ja muut ilmestyneet pdf-julkaisut)

www.kunnat.net/kirjakauppa myös oppaat uusille luottamushenkilöille 2008 sekä kaikki alla olevat julkaisut.

- **Rousu Sirkka 2008.** Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman laadinta kunnissa. Opas lakisääteisen suunnitelman laadintaan. **Osa 1. Suunnitelman valmistelu.** LapsiARVI-julkaisuja. Suomen Kuntaliitto. **Painettuna 2.painos 2009.**
- **Rousu Sirkka 2009.** Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman laadinta kunnissa. Opas lakisääteisen suunnitelman laadintaan. **Osa 2. Suunnitelman seuranta ja arviointi.** LapsiARVI-julkaisuja. Suomen Kuntaliitto. Sisältää myös ehkäisevän työn jäsenyyksen, arki- ja kokemustieto -lomakkeiston, Lapsitiedon mittaristo kunnille-työvälineen.
- **Holma Tupu 2009.** LapsiARVI-kriteerit – perusvaatimukset lastensuojelupalvelujen laadulle. **Opas laadun arviointiin ja kehittämiseen.** LapsiARVI-julkaisuja. Suomen Kuntaliitto.
- **Rousu Sirkka 2007:** Lastensuojelun tuloksellisuuden arviointi organisaatiossa. Näkymätön tuloksellisuus näkyväksi. Painettuna Acta-sarja 197/2007. www.kunnat.net/kirjakauppa tai sähköisenä <http://acta.uta.fi> /Rousu 682/2007.
- www.lastensuojelunkasikirja.fi > Hallinto > Suunnitelma (teksti pohjautuu oppaaseemme)
- www.lastensuojelunlaatuvaivat.fi – 8 seminaarin esitykset, kevät 2009
- <http://varttua.stakes.fi/FI/index.htm> **diasarja lasten asemasta ja palveluista** ^{Rousu 2009}

1990 lamasta tähän päivään 31.8.2009